

komme ud for situationer i fremtiden, hvor Amerika synes, at det her skal Europa selv klare. Og derfor spørger jeg: Vil USA så trække sig tilbage fra aktionen og sige, at det kan I selv klare, det rige Europa må selv klare det, det rige Europas skatteborgere må selv klare det? Det er pointen, men det er altså ikke mod USA, men det er med USA's godkendelse, at USA ikke er med, ligesom det også er med vores godkendelse, at de andre kan foretage sig noget, uden at vi er med. Vi er trods alt ikke med i alle aktioner her i verden.

Så der har ikke fra vores side overhovedet været oplæg til, at der var en konflikt med USA, som udenrigsministeren kom til at sige i sin første runde i forhold til mig.

Så beklagede udenrigsministeren, at jeg brugte det danske engagement i Kosovo-sagen. Det er klart, at danskerne har vist vilje til økonomisk, militær og humanitær indsats, og derfor siger vi, at så vil den danske befolkning sikkert også gerne være med til at træffe beslutning.

Og så omkring det, at der ikke er automatik, skal jeg henvise udenrigsministeren til punkt 9 a., hvor der tales om, at man træffer beslutninger og godkender militære aktioner i EU, hvor alliancen som helhed ikke er engageret, og 10 a., hvor der skal være sikret EU-tilgængelighed til NATO-planlægningssystemer, det vil sige, at der på forhånd skal være sikret EU-tilgængelighed til disse systemer, og så skal der også være forud identificerede NATO-assets, det vil sige hjælpemidler til EU. Det er altså besluttet på forhånd, hvad EU kan få adgang til. Deri ligger jo trods alt en vis grad af automatik. Men derefter træffes jo beslutningen både i NATO og i EU, om man så skal bruge den.

**Udenrigsministeren** (Niels Helveg Petersen):

Til hr. Per Stig Møller først: Min bemærkning var ikke fremsat for at yppe kiv, men for at forsøge at bidrage til lidt klarhed.

Til fru Charlotte Antonsen må jeg sige, at uklarheden meget skyldtes fru Charlotte Antonsens egne bemærkninger i sit første indlæg – ikke dem, hun citerede, men nogle andre om, at det jo også var godt, at vi kunne selv, når Clinton var forhindret af andre årsager, som jeg ikke synes var en særlig velegnet formulering, og det vil jeg gerne fastholde. Bortset fra det glæder jeg mig over, at vi jo faktisk, viser det sig, er enige.

Hr. Thulesen Dahl har spurgt et par gange, hvor der er konflikter, hvor jeg kunne se, der var en fordel i, at EU sådan gik ind. Vestsahara? Nej, hvorfor skulle EU det? Eller NATO? Det er jo en FN-mission dér, som Danmark har givet tilsagn om at bidrage til. I Mellemøsten? Nej, EU har heller ikke været – og heller ikke NATO – i Mellemøsten. Her er der tale om FN-operationer af forskellig art; der har været Cypern, der har været Irak, og der er ikke nogen af de konflikter her, hvor jeg ser en naturlig rolle for NATO eller EU. Og så vil jeg én gang til understrege over for hr. Thulesen Dahl, at han ser forkert, hvis han tror, at kommunikøet fra Washington er blevet sådan til efter konflikt med USA. Det er en proces, hvor parterne har arbejdet godt sammen.

Jeg er enig med hr. Villy Søvnald i, at det institutionelle i og for sig ikke er det vigtige, det er substansen. Substansen er jo til syvende og sidst i forhold til konkrete krisesituationer: Vil Danmark deltage, eller vil vi ikke? Her har vi nogle gange været enige, andre gange uenige, men det er det, der er substansen, og det vil det forblive igennem alle de diskussioner, der vil være om organisationernes forhold til hinanden. Det er til syvende og sidst Folketingets beslutning om, hvordan vi skal deltage.

Til allersidst den betragtning, at jeg synes, diskussionen i dag viser, hvor vigtigt det er, at vi fører en løbende diskussion om det her. Det er ikke lette sager, vi har med at gøre. Det er også kompliceret af, at vi ikke står med et afklaret billede, men er midt i en proces. Vi skal først have forberedelserne til Köln, så beslutningerne i Köln, derefter et NATO-udenrigsministermøde formentlig i december, hvor man diskuterer, hvad der er sket i Köln; så vi har altså at gøre med en proces, der er under udvikling.

Der var en af talerne – jeg kan ikke huske, hvem det var – der lidt harcelerede over, at vi sådan tog et skridt ad gangen. Ja, det kan man gøre. Jeg synes nu sådan set, at det er meget godt, hvis man vil gå, at tage ét skridt ad gangen. Det er, synes jeg, den mest naturlige gangart, men den kræver selvfølgelig i denne sag, at vi så også skridt for skridt diskuterer med hinanden, og at vi rådfører os med hinanden om retningen for de skridt, som tages. Det vil jeg gerne på regeringens vegne give fuld tilslutning til. Vi ønsker at have en levende, tæt diskussion med Folketingets partier om denne proces, som er i gang.